

# 1 Sammanfattning

Nätverket Dacke har i sin fjärde rapport haft uppdraget från sin styrgrupp att jämföra kommunernas arbete med ungdomars arbete, studier och försörjning ur ett medborgarperspektiv. I denna rapport har Aneby, Eksjö, Karlshamn, Ljungby, Mjölby, Nässjö, Ronneby och Sävsjö deltagit.

Rapporten ”skär” genom flera verksamhetsfält och nätverket har ansett att det varit angeläget att se på ungdomars situation ur ett brett perspektiv. Rapporten belyser både gruppen ungdomar som studerar eller arbetar och den grupp som inte studerar eller arbetar, hur kommunerna arbetar med det kommunala uppföljningsansvaret, kommunal vuxenutbildning samt kommunala arbetsmarknadsåtgärder.

När det gäller utbildningsnivån och studieresultat har nätverkskommunerna goda resultat. Aneby, Eksjö, Ljungby, Nässjö och Sävsjö har alla en hög andel av 20-åringarna har fullföljt gymnasiet och med grundläggande behörighet. I Aneby och Sävsjö är det få som studerar vidare på högskola, medan det i Ljungby är vanligare med högskolestudier. Karlshamns resultat efter gymnasiet är genomsnittliga men en hög andel studerar vidare.

När det gäller ungdomar utanför arbete och studier placerar sig några kommuner i ”toppen” medan andra befinner sig i ”botten” bland landets 290 kommuner. I Ronneby var 21 procent av ungdomarna arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd i april 2009, vilket ger plats 280 av landets 290 kommuner. Även Mjölby och Karlshamn har en hög ungdomsarbetslöshet. Kommuner som Sävsjö, Ljungby, Aneby och Nässjö som haft låg eller mycket låg ungdomsarbetslöshet har i vissa fall fått en fördubblad arbetslöshet för ungdomar på mycket kort tid, men jämfört med riket klarar de sig ändå relativt bra hittills.

Nätverket har tagit fram en nulägesbild över hur utvecklingen av ekonomiskt bistånd ser ut under första kvartalet 2009 jämfört med samma kvartal 2008. Förändringen av antal ungdomshushåll med ekonomiskt bistånd varierar stort mellan nätverkskommunerna. Kommunernas egen statistik på hur många ungdomar som hade ekonomiskt bistånd mer än sex månader under 2008 visar att andelen ungdomar med långvarigt ekonomiskt bistånd är störst i Eksjö och Mjölby

Det kommunala uppföljningsansvaret gäller för unga mellan 16-20 år som inte deltar i eller har avslutat gymnasieutbildning. Aneby och Ljungby är de enda kommuner som både känner till alla ungdomar som berörs av det kommunala uppföljningsansvaret och vet vad dessa ungdomar gör. Alla kommuner erbjuder någon form av åtgärder, förutom studier, till alla eller delar av målgruppen.

Det är relativt många 18-24-åringar som studerar i kommunal vuxenutbildning i Karlshamn. Övriga kommuner ligger under riksgenomsnittet. Det kan bero på skillnader i kommunernas strategier och ambitioner avseende kommunal vuxenutbildning. Generellt gäller att andelen kvinnor som studerar vid kommunal vuxenutbildning är högre jämfört med männen. Samtliga kommuner tillåter att man studerar för att höja ett IG eller brist på resultat till G. För att öka sitt betyg ytterligare kan prövning ske och i något fall avgiftsbeläggs då studierna. I andra fall är det tillgången på studieplatser som styr om möjligheten finns att läsa upp betygen. Uppföljning efter avslutade vuxenutbildningsstudier saknas i samtliga kommuner. På vilket sätt vuxenutbildning är ett verktyg för att motarbeta arbetslöshet och bidra till kompetensförsörjning i kommunerna skulle vara intressant att jämföra för andra nätverk.

Nätverket har valt att använda sig av det verktyg för jämförelse av det kommunala arbetsmarknadsarbetet som SKL tagit fram i samarbete med ett antal kommuner, kallat "Effektutvärderingsverktyget". Totalt har 1 337 personer i åldrarna 16 - 64 år varit berörda av kommunens arbetsmarknadsinsatser i nätverkets kommuner 2008. Av dessa var 375 ungdomar. Av de 1 337 som varit inskrivna i någon form av arbetsmarknadsinsats är det 843 som avslutats och gått vidare till arbete, studier eller annat så som exempelvis sjukskrivning eller pension. Bland ungdomarna var det 262 stycken av de 375 inskrivna som avslutade arbetsmarknadsinsatsen.

Antalet ungdomar som deltar i insatser skiljer sig stort mellan kommunerna. Mjölby har en stor verksamhet, omfattande över 220 ungdomar 2008, medan andra kommuner endast haft ett fåtal. Kommuner med en omfattande arbetsmarknadsverksamhet sett till antal deltagare är Mjölby, Eksjö, Ronneby och Karlshamn. Nätverkskommunerna bör genomföra effektutvärderingen vid fler tillfällen för att kunna jämföra kostnader och kvalitet samt följa utvecklingen över tid.

Arbetsmarknaden har förändrats påtagligt under arbetet med rapporten och kommunerna har en stor utmaning i att hjälpa de som nu lämnar gymnasiet ut i ett vuxenliv, samtidigt som varslen börjar resultera i arbetslöshet. En av utmaningarna framöver är att kunna erbjuda arbetslösa utbildningar och kompetens som motsvarar morgondagens behov, inte bara vad det gäller traditionell utbildning utan även social kompetens och förmåga att arbeta i grupp. Vem ska utföra, finansiera och ansvara för denna stora uppgift?